

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту

О.Б. Жильцов
2017 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою
Факультету здоров'я, фізичного виховання
і спорту,

протокол № 7 від «21» 03 2017 р.

Вчений секретар

ПРОГРАМА

комплексного екзамену зі спеціалізації «Основи здоров'я»

напряму підготовки 6.010201- Фізичне виховання
освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»

Затверджено

на засіданні кафедри фізичного
виховання і педагогіки спорту
протокол № 8 від «15» березня 2017 р.

Завідувач кафедри

к.н.ф.в.с., доцент, Дереза Т.Г.

Київ – 2017

ЗМІСТ

Вступ

1. Загальні вимоги до атестації
2. Етапи та загальний зміст комплексного кваліфікаційного екзамену
3. Організація діагностики якості підготовки (атестація)
4. Критерії оцінювання якості підготовки
5. Методичне забезпечення атестації

Список рекомендованої літератури

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Професійна підготовка фахівця – це формування розвиненої, компетентної, здатної швидко адаптуватися до динамічних умов діяльності особистості на основі удосконалення змісту й технологій навчання студента.

Важливим аспектом оптимізації професійної підготовки фахівців з фізичного виховання є посилення практичної спрямованості навчання та необхідність підготовки, насамперед, широкопрофільних фахівців. Крім того, важливим напрямком у підготовці фахівців у вищій школі стає орієнтація не тільки на професійну, але й особистісну складову, що дозволить випускнику ВНЗ, відповідно до змін у сфері трудових відносин, в міру необхідності виявляти ініціативу, гнучкість та самоудосконалюватися.

Комплексний екзамен зі спеціалізації «Основи здоров'я» є важливим завершальним етапом у підготовці фахівця. Мета цього іспиту полягає не лише у перевірці знань випускників, їх готовності до практичної діяльності за спеціальністю, але й у стимулюванні їх подальшого саморозвитку й самовдосконалення. Планомірна самостійна робота студентів, особливо під час підготовки до комплексного екзамену, допомагає систематизувати, глибше осмислити і закріпити знання, отримані в процесі вивчення тієї чи іншої дисципліни.

Програма державного екзамену включає основні положення з тем: Здоров'я як особистісна та суспільна цінність. Сутність здоров'я. Характеристика стану здоров'я дітей в Україні та фактори, що його обумовлюють. Зміст, мета і завдання освітньої галузі «здоров'я і фізична культура», визначені Державним стандартом освіти. Зміст, мета і завдання предмету Основи здоров'я. Характеристика методів навчання школярів основ здоров'я. Фізична, соціальна та психічна складові здоров'я. Оцінка рівня здоров'я. Основні складові здорового способу життя. Характеристика основних знань, вмінь і практичних навичок учнів з ОБЖД. Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і спосіб поведінки, безпечної для здоров'я людини».

На комплексний екзамен виносяться основні питання з дисциплін «Теорія і методика викладання основ здоров'я», «Основи здорового харчування», «Рекреаційні технології».

Комплексний кваліфікаційний екзамен, що передбачає виконання певних атестаційних кваліфікаційних завдань, є адекватною формою кваліфікаційних випробувань, яка об'єктивно і надійно визначає рівень освітньої та професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів, оцінювання ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки студентів відповідно до об'єктивних критеріїв.

Випускник повинен продемонструвати глибокі знання загальної характеристики здоров'я, теорії та методики викладання основ здоров'я, ілюструвати їх прикладами, продемонструвати вміння застосовувати

теоретичні та практичні знання у професійній діяльності, в тому числі в освітньому процесі загальноосвітніх навчальних закладів.

На іспиті зі спеціалізації «Основи здоров'я» студенти повинні проявити отримані знання, уміння та навички, які стануть основою їх свідомого і творчого підходу до розв'язання навчально-виховних завдань, допоможуть в адаптації до змін, які проходять у сучасному суспільстві під час роботи з представниками різних верств населення України.

Програма покликана надати допомогу студентам при підготовці до екзамену: визначити та систематизувати зміст дисципліни, виділити стрижневі питання й акцентувати на них увагу, тим самим забезпечивши систематизацію матеріалу.

З метою підвищення ефективності програми як навчально-методичного документа до неї також включені списки рекомендованої літератури.

У програмі не названі практичні уміння, якими має володіти студент, адже такою перевіркою випускника була педагогічна практика.

Рекомендована програма складена з урахуванням вимог, що висуваються до студентів на випускному екзамені, з метою виявлення різнобічних і глибоких знань з циклу дисциплін обраної спеціалізації.

Комплексний екзамен зі спеціалізації «Основи здоров'я» для студентів за напрямом підготовки 6.010201- Фізичне виховання (ОКР «бакалавр», денна форма навчання) проводиться в усній формі.

Розділ 1. Загальні вимоги до атестації

1.1. Атестація випускників за напрямом «6.010201- Фізичне виховання» здійснюється за допомогою засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення цілей освітньо-професійної підготовки.

1.2. Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників, передбачених освітньо-кваліфікаційною характеристикою бакалавра галузі знань «0102 – Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» за напрямом «6.010201- Фізичне виховання», з використанням загальнокомплексних методів комплексної діагностики: складання комплексного кваліфікаційного комплексного іспиту зі спеціалізації.

1.3. Інформаційною базою, на підставі якої формуються засоби об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки, є змістовні модулі дисциплін.

1.4. Атестація якості підготовки бакалавра з фізичного виховання щодо встановлення фактичної відповідності рівня освітньої підготовки вимогам ОКХ здійснюється після виконання студентами навчального плану у повному обсязі Екзаменаційною комісією вищого навчального закладу з цього фаху. Голову ЕК затверджує Вчена рада Університету.

Діагностика якості підготовки бакалаврів здійснюється під час атестації бакалаврів у терміни, що передбачені навчальним планом.

Розділ 2. Етапи та загальний зміст комплексного кваліфікаційного екзамену

2.1. Комплексний кваліфікаційний екзамен зі спеціалізації, що передбачає виконання певних атестаційних кваліфікаційних завдань, є адекватною формою кваліфікаційних випробувань, яка об'єктивно і надійно визначає рівень освітньої та професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів, оцінювання ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки студентів відповідно до об'єктивних критеріїв.

Зміст теоретичних і практичних питань і завдань, що виносяться на екзамен, орієнтується на діагностику рівня опанування бакалавром професійних компетенцій, що визначені у галузевому стандарті «СВО ОКХ Київського університету імені Бориса Грінченка. Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра».

Додаток А

Дисципліни, що виносяться на комплексну атестацію

№ з/п	Шифр навчальної дисципліни за ОПІ	Дисципліна, що виносяться на комплексну атестацію
1	2	3
1	ВС(ОЗ).01	Теорія і методика викладання основ здоров'я.
2	ВС(ОЗ).02	Основи здорового харчування
3	ВС(ОЗ).03	Рекреаційні технології

2.2 На основі узагальнених завдань випусковими кафедрами вищого навчального закладу за напрямом підготовки створюються екзаменаційні білети.

Комплексний екзамен зі спеціалізації бакалаври складають за розробленими і затвердженими на відповідних кафедрах екзаменаційними білетами, до яких увійшли питання, спрямовані на виявлення у студентів загальнотеоретичних знань, вміння застосовувати інтегровані знання програмового матеріалу при вирішенні практичних завдань, власної думки та особистісного ставлення. Питання екзаменаційних білетів, що охоплювали увесь зміст програми з дисциплін, мають не тільки репродуктивний, а й проблемно-пошуковий характер.

Комплексний кваліфікаційний екзамен зі спеціалізації «Основи здоров'я»

Зразок білета комплексного кваліфікаційного екзамену

1. Охарактеризуйте індивідуальне і суспільне здоров'я.
2. Опишіть особливості харчового раціону школяра.
3. Характеристика основних груп харчових продуктів.

Питання екзаменаційних білетів орієнтовані на перевірку системи знань випускника та його уміння чітко будувати свою відповідь із використанням належної кількості фактів й аргументів, оперуванням відповідним ілюстративним матеріалом для доведення висловленого.

Орієнтовні питання з дисциплін, винесених на атестацію Орієнтовні питання комплексного кваліфікаційного екзамену зі спеціалізації «Основи здоров'я».

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ОСНОВ ЗДОРОВ'Я

1. Сутність і засоби реалізації здоров'язбережувальної функції початкової освіти.
2. Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» як складова Державного стандарту початкової загальної освіти.
3. Зміст, мета і завдання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура» в початковій школі.
4. Зміст, мета і завдання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура» в базовій школі.
5. Особливості побудови процесу навчання з урахуванням основних властивостей дитини.
6. Втома і десинхроноз як основні причини неефективності навчання.
7. Розробка практичних рекомендацій щодо профілактики втоми у дітей.
8. Шкільні фактори ризику погіршення здоров'я учнів
9. Нормування навчального навантаження
10. Здоров'язберігаюче навчальне середовище.
11. Здоровий спосіб життя – підґрунття для формування, збереження та зміцнення здоров'я дитини.
12. Характеристика основних складових здорового способу життя.
13. Рух і здоров'я дитини.
14. Загартовування учнів.
15. Харчовий раціон школяра.
16. Організація відпочинку дітей молодшого шкільного віку (активний і пасивний).
17. Методичні аспекти профілактики та раннього виявлення шкідливих звичок у дітей молодшого шкільного віку.

18. Життєві навички, що сприяють фізичному здоров'ю.
19. Життєві навички, що сприяють соціальному здоров'ю.
20. Життєві навички, що сприяють духовному здоров'ю.
21. Життєві навички, що сприяють психічному здоров'ю.
22. Здоров'язбережувальні педагогічні технології.
23. Особливості методики курсу «Основи здоров'я».
24. Реалізація завдань курсу «Основи здоров'я» в початковій школі.
25. Характеристика основних педагогічних стратегій. Навчання, що ґрунтується на досвіді. Самостійне навчання. Взаємодіюче навчання.
26. Наскрізна змістова лінія основних тем предмету Основи здоров'я у 1-4 класах
27. Наскрізна змістова лінія основних тем предмету Основи здоров'я у 5-9 класах
28. Принципи безпечної життєдіяльності дітей. Служби захисту населення. Безпека у повсякденному житті
29. Особливості поведінки людини у небезпечних та екстремальних ситуаціях. Основи невідкладної медичної допомоги
30. Особливості методики вивчення наскрісної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 1-4 класах

ОЗНОВИ ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯ

1. Роль харчування для забезпечення фізичного та психічного здоров'я людини.
2. Харчування як профілактика виникнення хвороб.
3. Поняття збалансованості і повноцінності, адекватність харчового раціону.
4. Енергетичний баланс організму людини.
5. Поняття: “ожиріння”, “надлишок маси тіла”, “дефіцит маси тіла”.
6. Фізична активність, її роль у регуляції нагромадження і мобілізації жиру.
7. Метаболічні порушення у людей, які страждають на ожиріння.
8. Потреби організму в енергії і пластичних речовинах.
9. Біологічні функції білків в організмі. Класифікація, джерела білків у харчуванні.
10. Загальні поняття про обмін білків в організмі. Норми споживання.
11. Норми споживання білків залежно від виду діяльності, віку, виду спорту тощо.
12. Біологічні функції жирів в організмі.
13. Класифікація, джерела жирів у харчуванні.
14. Загальні поняття про обмін жирів в організмі. Норми споживання.
15. Холестерин, ліпопротеїдні комплекси, їх роль в організмі та розвитку атеросклерозу.
16. Біологічні функції вуглеводів в організмі. Класифікація, джерела вуглеводів у харчуванні.
17. Загальні поняття про обмін вуглеводів в організмі. Норми

споживання.

18. Основні продукти — джерела окремих груп вуглеводів.
19. Роль вітамінів і мікроелементів у харчуванні.
20. Гіповітамінози, авітамінози, гіпервітамінози: причини, наслідки.
21. Поняття про мікро- і макроелементи. Фізіологічні і клінічні прояви дефіциту окремих хімічних елементів в організмі.
22. Опишіть методи визначення складу тіла.
23. Дієти та методи, що використовують у боротьбі з надмірною вагою.
24. Низьковуглеводна високопротеїнова концепція харчування як найбільш фізіологічний механізм корекції ваги.
25. Анорексія: етіологія, патогенез. Шляхи лікування залежно від причини і механізму розвитку.
26. Визначення поняття “дефіцит маси тіла”, етіологія, патогенез, ступені дефіциту маси тіла. Дієтологічні та інші методи корекції.
27. Характеристика основних груп харчових продуктів.
28. Питний режим.
29. Роль харчування в запобіганні таким захворюванням, як ожиріння, діабет, виразкова і жовчнокам’яна хвороба, зуб тощо.
30. Огляд оригінальних концепцій харчування.

РЕКРЕАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

1. Які основні поняття і історія виникнення рекреації?
2. Що собою являє рекреація як вид людської діяльності, які її основні функції і тенденції розвитку в світі?
3. Що собою являє вільний час, структура, які його властивості і як воно використовується в цілях рекреації?
4. Що таке рекреаційна діяльність, які її види, як використовується рекреаційний потенціал?
5. Що таке рекреаційні заняття, які розрізняють групи і типи рекреаційних занять?
6. Як формуються цикли рекреаційної діяльності?
7. Які рекреаційні технології використовуються в умовах курортної практики?
8. Назвіть і охарактеризуйте основні функції рекреаційної діяльності.
9. Що таке рекреаційні заняття і на які типи вони поділяються?
10. На яких підставах найчастіше здійснюють класифікацію рекреаційної діяльності?
11. Визначте чинники, що формують попит населення на рекреаційні послуги.
12. Назвіть специфічні ознаки рекреаційної послуги, як класичної послуги.
13. Охарактеризуйте фактори, що впливають на формування рекреаційних потреб.
14. Зазначте основні ознаки класифікації мотивів придбання

- рекреаційних послуг.
15. Назвіть основні ознаки класифікації рекреаційних послуг.
 16. Які складові частини природного рекреаційного потенціалу України?
 17. Охарактеризуйте основні завдання структурних елементів рекреації.
 18. Опишіть основні напрямки формування ефективного механізму функціонування рекреаційної сфери в межах рекреаційної території.
 19. Дайте характеристику руху «Спорт для всіх»
 20. Дайте визначення поняттю - фізичний стан, характеристика фізичного стану людини
 21. Фізична працездатність. Фактори, що впливають на рівень фізичної працездатності
 22. Дайте визначення поняттю - фізична підготовка. Фактори, що впливають на рівень фізичної підготовленості.
 23. Самоконтроль та його значення в процесі ФОЗ.
 24. Характеристика рівнів фізичного стану людини. Різниця показників фізичного стану тренуваної та не тренуваної людини.
 25. Опишіть загальні основи побудови оздоровчого тренування.
 26. Надайте характеристику засобам відновлення працездатності.
 27. Що собою являє вільний час, структура, які його властивості і як воно використовується в цілях рекреації?
 28. Опишіть методи оцінки рівня фізичної підготовленості.
 29. Опишіть способи визначення рівня рухової активності.
 30. Надайте загальну характеристику засобам та методам оздоровчого тренування.

Зразок практичного завдання

1. Скласти приблизний раціон харчування дитини молодшого шкільного віку.
2. Розробити комплекс фізкультурних вправ для зменшення втоми.
3. Розробити комплекс фізкультурних вправ для профілактики порушень постави.
4. Створити пам'ятку щодо правил перегляду телевізійних передач, користування комп'ютером та мобільними пристроями.
5. Створити пам'ятку щодо профілактики порушень постави.
6. Створити пам'ятку щодо профілактики порушень зору.
7. Створити пам'ятку щодо безпечної поведінки на дорозі.
8. Створити пам'ятку щодо безпечної поведінки на природі.
9. Створити пам'ятку щодо безпечної поведінки на території та приміщеннях школи.
10. Створити пам'ятку щодо активного відпочинку учнів під час перерв.
11. Створити пам'ятку щодо важливості та особливостей загартовування дитини.
12. Створити пам'ятку щодо розпорядку дня учні.
13. Створити пам'ятку щодо оптимальної рухової активності дитини.
14. Створити пам'ятку щодо раціонального харчування учня.

15. Розробіть програму оздоровчого тренування для дітей молодшого шкільного віку та надайте характеристику його основним завданням.
16. Складіть програму загартування та опишіть особливості використання загартування у повсякденному житті.
17. Розробіть комплекс фізичних вправ спрямованих на корекцію індивідуального фізичного розвитку та надайте характеристику загальним особливостям фізичного розвитку людини.
18. Складіть програму відновлення фізичної працездатності використовуючи педагогічні, психологічні та медико-біологічні засоби відновлення працездатності.
19. Скласти програму фізкультурно-оздоровчих занять для осіб I зрілого віку з застосування новітніх фітнес-технологій за власним вибором. Обґрунтувати свою відповідь.
20. Скласти програму фізкультурно-оздоровчих занять для осіб II зрілого віку з застосування новітніх фітнес-технологій за власним вибором. Обґрунтувати свою відповідь.
21. Розробіть практичні рекомендації щодо складання раціонів харчування для чоловіків, які ведуть активний спосіб життя.
22. Розробіть практичні рекомендації щодо складання раціонів харчування для жінок, які ведуть активний спосіб життя.
23. Розробіть практичні рекомендації щодо харчування для профілактики виникнення та розвитку серцево-судинних хвороб.
24. Розробіть практичні рекомендації щодо складання раціонів харчування для осіб, які займаються силовими видами фітнесу.
25. Розробіть практичні рекомендації щодо складання раціонів харчування для осіб, які займаються видами активності, спрямованими на розвиток витривалості.
26. Складіть перелік продуктів, які рекомендуються до вживання для запобігання дефіциту вітаміну С у осіб, які ведуть активний спосіб життя.
27. Розробіть дієтичні рекомендації для осіб, що страждають на метаболічний синдром.
28. Розробіть дієтичні рекомендації для осіб, які мають надмірну масу жирової тканини.
29. Розробіть дієтичні рекомендації для осіб, які мають дефіцит маси тіла.
30. Розробіть рекомендації для тренерів щодо попередження виникнення анорексії у осіб, які ведуть активний спосіб життя.

3. Організація діагностики якості підготовки

3.1. Порядок створення і робота екзаменаційної комісії

Екзаменаційна комісія створюється щорічно для проведення атестації – комплексних екзаменів і захисту кваліфікаційних робіт та діє протягом календарного року як єдина для денної, заочної форм навчання та екстернату з кожної спеціальності.

До складу комісії входять викладачі випускаючих та профільних кафедр, провідні фахівці. Персональний склад ЕК затверджується ректором не пізніше ніж за місяць до початку роботи.

Графік роботи комісії затверджується ректором.

Регламент засідань ЕК встановлює її голова.

Рішення ЕК про оцінку, а також про присвоєння випускнику освітнього рівня та кваліфікації, видачу йому документа про освіту і кваліфікацію приймається на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. Голос голови ЕК є вирішальним при однаковій кількості голосів.

Засідання ЕК протоколюються. У протоколи вносяться:

- оцінки складання комплексного кваліфікаційного екзамену;
- запитання до випускника з боку членів та голови ЕК;
- окремі думки членів ЕК;
- здобуті освітній рівень і кваліфікація;
- назва документа про освіту і кваліфікацію (з відзнакою чи без відзнаки), який видається випускнику;
- інші відомості.

Протоколи підписують голова та члени ЕК, які брали участь у засіданні. Результати захисту кваліфікаційних робіт визначаються **за 100-бальною** системою ECTS та оголошуються того ж дня після оформлення протоколів засідання ЕК.

Після закінчення роботи ЕК голова складає звіт та подає його до навчального відділу. У звіті аналізується успішність складання комплексного іспиту зі спеціалізації, якість відповідей на питання екзаменаційних білетів, уміння випускників застосовувати знання при вирішенні виробничих проблемних ситуацій, недоліки в підготовці, рекомендації щодо вдосконалення навчального процесу.

Звіти голів ЕК і результати комплексної атестації обговорюються на засіданні ради Інституту.

4. Критерії оцінювання якості підготовки

На комплексну атестацію винесено основні питання дисциплін блоку спеціалізації, що дасть змогу перевірити стан підготовки майбутніх вчителів, виявити їхнє вміння самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватися у питаннях організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи з представниками різних верств населення.

При узагальненні оцінювання відповідей на екзамені члени комісії користуються такими вимогами й критеріями:

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за шкалою ECTS	Критерії оцінювання
90-100	A	отримує студент, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання програмового матеріалу, вільно володіє спеціальною термінологією, викладає матеріал послідовно, правильно застосовує теоретичні знання з різних дисциплін для розв'язання практичних завдань; уміє розробляти методику вирішення дослідницьких проблем, використовуючи при цьому новітні досягнення педагогіки, психології, анатомії, фізіології і гігієни, валеології; припускається 2-3 неточності у викладенні матеріалу, які не призводять до помилкових висновків і рішень
82-89 75-81	B C	отримує студент, який достатньо розкриває основний зміст теоретичних питань, володіє навичками аналізу, вміє теоретично обґрунтувати й застосувати набуті знання з методики фізичного виховання; правильно використовує професійну термінологію, не допускає у відповіді грубих помилок; має несуттєві помилки у висновках, узагальненнях, які не спотворюють зміст відповіді
66-74 60-65	D E	отримує студент, який в основному правильно відповідає на питання, але викладає матеріал неповно, не завжди послідовно; відчуває певні труднощі у застосуванні теоретичного матеріалу для виконання практичних завдань; помиляється в застосуванні професійної термінології
35-59	FX	отримує студент, який не може розкрити основний зміст теоретичних питань, не володіє навичками застосування набутих знань для виконання практичних завдань; не володіє професійною термінологією; допускає грубі помилки в остаточних висновках

Набуті знання та вміння оцінюються за **критеріями**:

За кожне теоретичне питання випускник може максимально отримати 30 балів, за практичне – 40 балів. Оцінка знань випускників з дисциплін є комплексною, становить еквівалент усієї сукупності теоретичних відомостей, умінь і навичок, набутих у процесі вивчення зазначених курсів.

Перше питання стосується певної характеристики дисципліни теорії і методики викладання основ здоров'я.

25-30 балів – випускник дає вичерпну відповідь на поставлене питання і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної теми, демонструє знання загальних характеристик здоров'я та факторів, що впливають на його формування. Висвітлює не тільки теоретичний матеріал, різні погляди вчених на певну проблему, а й наводяться влучні приклади, демонструє спроможність мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність самостійно інтерпретувати, узагальнювати, робити висновки на основі конкретного матеріалу.

20-24 бали – випускник правильно і майже в достатньому обсязі дає відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з дисциплін, аналізує та володіє термінологічним та понятійним апаратом основ здоров'я. Наявні незначні, не грубі помилки.

15-19 балів – випускник недостатньо орієнтується в матеріалі, відчуває певні труднощі у застосуванні теоретичного матеріалу, помиляється в застосуванні професійної термінології, поверхово розуміє особливості та специфіку організації занять з основ здоров'я. Наявні суттєві помилки.

1-14 балів – випускник не може викласти зміст питання, погано орієнтується у навчальному матеріалі, не вміє на належному рівні оперувати термінологічним та понятійним апаратом, не володіє навичками застосування набутих знань. Інколи звучать завчені напам'ять фрази, які випускник не може чітко пояснити; відсутні приклади, допускаються грубі фактичні помилки.

Друге питання – стосується особливостей здорового харчування та застосування сучасних рекреаційних технологій.

25-30 балів – випускник дає вичерпну відповідь на поставлене питання і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної теми, демонструє знання загальних характеристик здорового харчування та особливостей застосування сучасних рекреаційних технологій. Висвітлює не тільки теоретичний матеріал, різні погляди вчених на певну проблему, а й наводяться влучні приклади, демонструє спроможність мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність самостійно інтерпретувати, узагальнювати, робити висновки на основі конкретного матеріалу.

20-24 бали – випускник правильно і майже в достатньому обсязі дає відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з дисциплін, аналізує та володіє термінологічним та понятійним апаратом основ здоров'я. Наявні незначні, не грубі помилки.

15-19 балів – випускник недостатньо орієнтується в матеріалі, відчуває певні труднощі у застосуванні теоретичного матеріалу, помиляється в застосуванні професійної термінології, поверхово розуміє особливості та специфіку організації занять з основ здоров'я. Наявні суттєві помилки.

1-14 балів – випускник не може викласти зміст питання, погано орієнтується у навчальному матеріалі, не вміє на належному рівні оперувати термінологічним та понятійним апаратом, не володіє навичками застосування набутих знань. Інколи звучать завчені напам'ять фрази, які випускник не може чітко пояснити; відсутні приклади, допускаються грубі фактичні помилки.

Третє – практичне завдання.

30-40 балів виставляється за те, що:

випускник повністю оволодів теоретичним матеріалом, логічно і послідовно застосовує його при виконанні практичного завдання; виявляє творчий підхід до вивченого; засвідчує ознаки самостійної життєвої позиції, виявляє здатність застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності вчителя фізичної культури.

19-29 балів виставляється за те, що:

Студент досить впевнено і послідовно застосовує теоретичні знання при виконанні практичного завдання, але не спроможний самостійно завершити завдання, що потребують навичок стратегічного планування та використання творчого мислення. Здатен зв'язно висловлюватися, добре відтворювати вивчений матеріал.

1-18 балів виставляється за те, що:

студент не зміг самостійно завершити практичне завдання, його відповідь характеризується низьким рівнем усвідомлення; допускаються грубі фактичні помилки; погано орієнтується у навчальному матеріалі.

При оцінюванні відповіді студента члени екзаменаційної комісії керуються такими критеріями:

- правильність, змістовність, аргументованість відповідей;
- уміння проілюструвати теоретичний матеріал власними прикладами;
- уміння застосувати теоретичні знання з різних дисциплін для розв'язання практичних завдань;
- уміння самостійно зробити висновки з наведених фактів;
- володіння нормами літературної мови і культури усної відповіді.

Під час іспиту студент повинен продемонструвати такі знання й уміння:

Знати:

- загальні питання теорії, методики викладання основ здоров'я;
- питання загальної характеристики здоров'я;
- фактори, що впливають на формування, збереження та зміцнення здоров'я;
- методику оцінювання фізичного розвитку, рівня рухової активності, фізичної працездатності, адаптаційних можливостей;
- складові здоров'я;
- основні положення безпеки життєдіяльності та безпечної поведінки у різних ситуаціях;
- навчальну програму з основ здоров'я;
- методику викладання основ здоров'я;
- основні профілактичні заходи щодо збереження здоров'я;
- методику організації позакласної роботи та додаткової освіти школярів;

Вміти:

- Працювати з літературою загального і спеціального напрямку за тематикою дисциплін «Теорія і методика викладання основ здоров'я», «Основи здорового харчування», «Рекреаційні технології».
- творчо використовувати отриманні знання під час розв'язування ситуаційних завдань;
- використовувати отримані знання для збереження здоров'я учнів, в тому числі під час навчального процесу;
- будувати урок з означеної дисципліни як цілісну, складну, динамічну систему, основними складовими якої є організаційний, дидактичний, методичний та оздоровчий аспект;
- методично грамотно організовувати навчальний процес з основ здоров'я;
- використовувати в навчальному процесі основні форми, методи і стратегії навчання учнів основам здоров'я;

- виховувати в учнів бажання вести здоровий та безпечний спосіб життя;
- формувати в учнів здоров'язбережувальну компетентність шляхом набуття ними навичок здорового способу життя та умінь зберігати і зміцнювати фізичне, соціальне, психічне і духовне здоров'я.

Методичне забезпечення комплексної атестації

Методичні матеріали мають забезпечити самостійну роботу студента з підготовки до комплексної атестації.

Методичні матеріали розробляються випускаючими кафедрами, розглядаються і затверджуються вченою радою Інституту.

Методичні рекомендації щодо самостійної роботи підготовки студента до комплексної атестації подаються за наступною структурою.

- методичні рекомендації до написання бакалаврських робіт;
- методичні рекомендації до складання комплексного кваліфікаційного екзамену.

Документи про освіту та кваліфікацію

Здобувачі освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр”, які успішно пройшли атестацію, отримують диплом про здобуття відповідного рівня вищої освіти за відповідним напрямом підготовки та кваліфікації бакалавра.

Студентам, які мають не менше 75% відмінних оцінок з усіх навчальних дисциплін і практичної підготовки, оцінки "добре" з інших дисциплін та оцінки "відмінно" за результатами атестації, видається диплом з відзнакою.

Студенти, які отримали незадовільну оцінку при складанні комплексного екзамену, відрховуються з Університету та одержують академічні довідки.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України:Методологія та методика аналізу, термінологія, районування.-К.: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет„.-2001.-395 с.
2. Бердус М.Г., Чувилин В.В., Боген М.М., Бердус Г.И. Физкультурная рекреация и „спорт для всех„ // 6 Международный научный конгресс „ Современный олимпийский спорт и спорт для всех„.- Варшава.-2002.- С. 223-224.
3. Бойченко Т.Є. Основи здоров'я: Книга для вчителя / Т.Є. Бойченко, Л.С. Ващенко. – К.: Генеза, 2005.
4. Ващенко О. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі навчального дня молодшого школяра: Навчально-методичний посібник / О. Ващенко, Л. Іванова, В. Єрмолова, Л. Романенко. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2003.

5. Ващенко О.М. Організація навчально-виховного процесу з «Основ здоров'я» в 1-4 класах / О.Ващенко. – Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин_О.В., 2010.
6. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, 2011 р
7. Державний стандарт початкової загальної освіти // Практика управління закладом освіти: спецвипуск. – К.: МЦФЕР, 2012.
8. Жданова О.М., Тучак А.М., Поляковський В.І., Котова І.В. Організація та методика оздоровчої фізичної культури і рекреаційного туризму.-Луцьк:Вежа.-2000.-240 с.
9. Круцевич Т.Ю., Безверхня Г.В. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення. – К.: Олімпійська література, 2010.- 248 с.
10. Основи здоров'я. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1- 4 класи // Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1-4 класи. – К.: Освіта, 2012. – С. 314-330.
11. Основи здоров'я. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи // Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 5-9 класи. – К.: Освіта, 2012. – С..

Додаткова:

1. Бібік Н. Основи здоров'я в початковій школі: Методичний коментар / Н. Бібік, Н. Коваль // Початкова школа. – 2005. - № 10. – С. 42 – 47.
2. Ващенко О. Навчаємо здорового способу життя: Методичний poradник / О. Ващенко, С. Свириденко // Початкова освіта. – 2007. - № 13 – С. 2-15.
3. Ващенко О. Як створити школу сприяння здоров'ю / О. Ващенко, С. Свириденко. – К.: Шкільний світ, 2008.
4. Гнатюк О.В. Основи безпеки життєдіяльності. 2 (1) клас: Посібник для вчителів початкових класів / О.В. Гнатюк, М.Р. Гнатюк. –Х.: Скорпіон, 2001.
5. Гнатюк О.В. Основи безпеки життєдіяльності. 3 (2) клас: Посібник для вчителів початкових класів / О.В. Гнатюк, М.Р. Гнатюк. –Х.: Скорпіон, 2001.
6. Гнатюк О.В. Основи безпеки життєдіяльності. 4 (3) клас: Посібник для вчителів початкових класів / О.В. Гнатюк, М.Р. Гнатюк. –Х.: Скорпіон, 2001.
7. Метод проектів у початковій школі / Упоряд.: О. Онопрієнко, О. Кондратюк. – К.: Шк. світ, 2007.
8. Єжова О.О. Здоровий спосіб життя. – Суми: Університетська книга, 2010. – 125 с.
9. Коцур Н.І. Валеологія : Навчально-методичний посібник / Н.І. Коцур, Л.С. Гармаш, Л.П. Товкун.- Переяслав-Хмельницький, 2009.- 284 с.
10. Валеологія: підручник / Н.І. Коцур, Л.С. Гармаш, І.О. Калиниченко, Л.П. Товкун.- Корсунь-Шевченківський, 2011. – 581 с.

11. Оржеховська В.М. Здоровий спосіб життя : навч.-метод. Посіб / В.М. Оржеховська, О.О. Єжова.- Суми : Видавництво СумДПУ ім.. А.С. Макаренка, 2010.- 188 с.
12. Цимбал Н.М. Основи здоров'я. 9 клас : посібник для вчителя. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. – 152 с.
13. Паффенбаргер Р.С., Ольсен Э. Здоровый образ жизни: Пер. с англ. - К.: Олимпийская литература, 1999. – 320 с.
14. Гігієна дітей та підлітків. Навчальний посібник / За ред.. М.М. Надворного.- Одеса: Прес-кур'єр, 2014.- 264 с.
15. Гребняк М.П. Профілактична медицина дітей та підлітків.: навч. Посібник для студ. вищих навчальних закладів- Дніпропетровськ: Пороги, 2013.- 388 с.
16. Олендер І.О. Культура здоров'я особистості. Курс лекцій / І.О. Олендер, В.С. Грушко, Т.І. Бережна..- Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010.- 196 с.